

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare: DUMINECA

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an . . 10 co. oane
 „ „ „ pe 1/3 an . 5 „ „
 „ România și străinătate pe an . 14 franci
 „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
 edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până
 la 150 de cuvinte, 6 cor., până la 200 de cu-
 vinte, 8 cor., de aci în sus 10 cor.

Corespondințele se adresează redacțiunii

„FOAIA DIECESANĂ“;

eară banii de prenumerațiune și inserțiuni la

ADMINISTRAȚIA

Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș

Învierea lui Lazar

(Fine)

Deci alergă ea înapoi la soru-sa, care ședea în casă și primea condolențele; și ținând în secret ceea ce le interesa pe ele amendoauă — îi zise încet: „Învățătorii a venit și te cheamă!“ Aceea cum a auzit s'a sculat iute și a mers la dânsul; cu venerațiune și cu dorința sorei sale în inimă, căzută la picioarele lui și zise ca Marta: „Doamne, de ai fi fost aici, fratele meu n'ar fi murit!“ La aceasta Isus nu-i răspunse în cuvinte; dar văzându-o pre ea și pre însoțitorii ei, cari veniseră, casă o mângăie, cum plâneau, — această privește atrasă pe omul de putere supraomenească în cercul simțirii din jurul său, acel om divin, care tocmai avea de gând a porunci morții și putrejeniei, ca să deie îndărăpt jertfa lor, — să retrase pe un moment în sine, aparând din afară adevăratul Fiu al omului, carele plânge cu cei ce plâng, și ca și când ar trebui mai înainte să caute mormântul prietenului — întrebă: „Unde l'ați pus?“ — Vedeti, ziceau jidovii, cari veniseră cu Maria la Isus, vedeti, cât de mult îl iubia! Numai unii din ei nu'și puteau păstra simțul în curățenie esprimând îndoială, dacă nu o ironie: „An nu putea el, care a deschis ochii orbului, să facă ca și acesta să nu moară?!“ Cei ce au zis acestea de bună samă au fost aceia, cari mai târziu au trecut la farisei, și de sigur că acestora nu li-au spus ei cu intențiune bună ceea ce a făcut Isus.

Pe calea dela locul, unde s'a petrecut aceste scene, până la mormântul lui Lazar Isus earăș fu tare emoționat. Așa ne spune evangelistul. Fost-a aceasta earăș o febră noană a firei curat omenesci, care l'a cuprins la vederea atâtor plângători? E posibil. Sau fost-a o presimțire a sentimentelor, ce le va produce lucrarea sa asupra întregii familii iubite, cu acărei durere chiar acum consimțesce?

Sigur este, că Isus a recunoscut grabnica sosire a sfârșitului său, și sufletul său se ocupa de acum mai des cu gândul la acela; vederea mormântului prietenului său a putut firesce numai să-i aducă aminte de el. Sau a fost în sufletul lui lupta celor două puteri, a celei omenesci, care l'a dispus spre compătimire cu alții, și a celei dzeesci, care respingând ori ce altă simțire îl mână acum repede spre acțiune?

Cel puțin se pare, că mișcarea aceea a lui Isus a fost cel din urmă tribut, care l'a adus el în această dramă a simțimentului omenesc; ceea ce vorbește și face de aci înainte, este de un caracter superior puterei omenesci. Îndată ce a ajuns la mormânt, n'a plâns mai mult, nici n'a rămas mut și cuprins de durere, ci resolut spre o lucrare, la care puținii din cei din jurul lui s'a acceptat — zise: „Redicați peatra!“ Marta, acărei gând, precum și cu o altă ocaziune (Luca X. 38—42), era îndreptat numai spre cele pământesci cugetând și aci la pământescul, la mirosul de putrezire replică: „Doamne, pute: căci este mort de patru zile.“ Cuvintele semnificative: „Eu sunt învierea și vieța etc.“ părea a le fi uitat ea cu totul. D'aceea și merită ea mustrarea: „Au nu ți-am spus, că de vei crede, vei vedea mărirea lui Dumnezeu?“ Cu aceste cuvinte anunță Isus formal actul, ce are să-l împlinescă; căci după usul de vorbire a s. scripturi și prin urmare după espresiunea binecunoscută atunci: mărirea lui Dumnezeu este identică cu puterea lui Dumnezeu, ea este puterea miraculoasă a lui Dumnezeu. Un act estraordinar să accepta acuma, dar cine putea spune înainte, că ce și cum se va săvârși acela?!

Într'aceea s'a redicat peatra de deasupra mormântului. De sine înțeles, că acum ochii tuturor erau ațintiți spre acela, care a ordonat delăturarea petrei; el însă ca la toate acțiunile sərbătorești, își ridică ochii săi la ceriu, și plin de bucurie și siguranță zise: „Părinte, îți mulțămesc, că mai as-

cultat! Și știam, că totdeauna mă ascuți; însă pentru poporul, care stă împrejur am vorbit, ca să creadă, că tu mai trimis.“ — Mărirea lui Dumnezeu a anunțat-o el discipulilor săi atunci, când li-a înscințat bolnăvirea lui Lăzar, și earăș când li-a zis: „Lazar a murit“; mărirea lui Dumnezeu a anunțat-o el Martei, atunci când ea nu putea să se mângâie cu învierea morților; mărirea lui Dumnezeu anunță el acuma tuturor celor dimprejur. Și înainte de a face evidentă această mărire, mulțumesc el părintelui, că a ascultat rugăciunea lui pentru această mărire. Nu numai acuma a fost el ascultat, nu numai acuma abia a fost sigur de această ascultare: „și sciam, că totdeauna mă ascuți.“ Și cum ar putea el promite și anunța ceva, despre ce el n'ar fi înainte sigur de împlinire? Așa dară pe întreaga sa călătorie spre Vitania a fost petrecut de simțul de putere, de a învia morții; însă aceasta avea aci în momentul decisiv să se exprime prin un act, care părea, că era destinat de el de a fi coroana celorlalte și care avea să decidă, ori de mai este posibil a câștiga încrederea generală a poporului său.

După ce în chipul acesta să pregăti pentru semnul cel mare, îl realisă acesta în mod iute, simplu dar măreț. Nu mai mult în tonul rugătorului nu a mulțămitoriului, ci în tonul atotputernicului și poruncitoriului strigă Isus cu voace tare în peșteră: „Lazăre, vino afară!“ Și fără întârziere eși mortul, plutind în vestmânt de mort, înfășurat la mâni și la picioare cu fașe și fața lui legată cu năframa. Mortul trăesce deci earăș — semnul s'a întemplat, și n'a lipsit mai mult decât micul ajutoriu omenesc, de a deslega pe inviatul de fașele mortuare: „Deslegați-l și-l lăsați să meargă!“ și cu aceste cuvinte încheie Isus acțiunea sa.

II. Conexitatea evenimentului acestuia cu alte evenimente

Învierea lui Lazar stă în o așa legătură cu evenimentele premergătoare și ulterioare, încât dacă voim să înțelegem decursul lucrului principal acele nu le putem ignora.

Isus avea și voia să moară la proximele sărbători ale Pascilor, și anume publice. D'aceea și lucra el în timpul din urmă, dela asistarea sa la sărbătoarea înorei în Ierusalim (Ioan X. 22—42), într'un fel cu totul bătătoriu la ochi. El nu se mai retrăgea așa, ca până aci, de inimizii săi; nu vorbea mai mult în cuvinte așa de misterioase despre demnitatea și destinațiunea sa; ci lucra și vorbea publice și nu întrelăsa nici o acțiune, care avea să accelereze hotărîrea inamicilor săi spre a-l omorî.

Învierea lui Lazar a adus la culme mânia de mult nutrită a sfatului celui mare. Fără rezervă s'a declarat la aceea de trimisul lui Dumnezeu, vorbind despre aceasta chiar faptul evident săvârșit

prin el: un martor viu, acărui valaditate nu cuteaza nime a o contesta, umbra înaintea tuturor ochilor; și pentru acesta mulți au crezut în Isus. Despre aceasta firesce, că s'a raportat cu conștiințiositate marelui sfat jidovesc (XI. 45—46). Astfel a urmat hotărîrea unanimă, de a ucide pe Isus (v. 53).

Fiindcă Isus nu voia să moară înainte de sărbătoarea Pascilor și fiindcă cunoscuse comploturile contra vieții sale, părăsi el Vitania și trecu în ținutul Efraimului (v. 54). La apropierea sărbătorilor însă veni el earăș publice la Vitania (Ioan XI. 1.) și căuta a atrage asupra sa atențiunea peregrinarilor în mare număr la Ierusalim. Așa s'a întimplat, că la vestea, că Isus earăș a venit la Vitania, a alergat mulțime de popor, ca să vadă atât pe cel mântuit de moarte, cât și pe mântuitoriu lui (Ioan XII. V.). Lucrul a avut rezultatul dorit. Prezența lui Lazar vorbea pe față despre trimiterea dzească a lui Isus, d'aceea mulți din cei ce au fost de față s'au întărit în credința în Isus (Ioan XII. 12). Chiar și elinii, adecă Iudeii, carii locuiau afară de Palestina, se însinuă la el; și și în această împrejurare cunoscū Isus un semn al timpului său și o provocare, de a merge cu pași repezi spre crisa, care avea să fie dureroasă însă deodată și plină de mărire pentru el (Ioan XII. 20—30).

Astfel pe de o parte creștea credința în Isus, ear pe de alta mânia cătră el. Această mânie să potență atunci, când a doaua zi după cele întemplate mai sus, aranjà el o intrare sărbătorească în Ierusalim, când publice să proclamă de trimisul lui Dumnezeu (Ioan XII. 12; Mat. XXI. 9; Marcu XI. 9; Luca 38). Acuma să umplu măsura de indignațiune a inamicilor lui. Ei să convinseră, că toate dispozițiunile lor n'au fost în stare a abate poporul dela el (Ioan XII. 19); deci văzură, că alt modru nu este decât esecutarea sentinței de moarte proiectate deja de mai mult; și astfel să întemplă că Isus conform intențiunei sale căzū jertfă la sărbătoarea Pascilor.

După această conexitate desfășurată narațiunea noastră despre învierea lui Lazar devine importantă nu numai în privința dogmatică, ci și în cea istorică; și noi avem de mulțămît Evangheliei lui Ioan, că umple aci o lacună istorică, care ni-au lăsat-o ceilalți trei evangeliști.

B. B.-HI.

Topografia satului Măidan

Dedicație P. S. S. Domnului Episcop NICOLAE POPEA

(continuare)

Cucă

Dealul ce stă spre sud deasupra unei părți din sat să numesce „Cucă.“ În partea vestică a Cucei sunt morminții comunei.

În limba poporului Cucă se numește un deal, care stă singur între dealuri, despărțit prin văli.

Peste dealul acesta e tăiat [săpat] un viaduct mare al călei ferate, în carele un Italian lucrătoriu, în anul 1851 a găsit o comoară cu monete de aur; carele îndată după ce o a găsit, s'a dus, poate îndărăt în Italia, de unde a venit.

În otarul nostru [și după cum scim și în satele vecine] sunt mai multe dealuri numite „Cucă“ și „Cuchiță“. Sub „Fața mare“ este un loc, ce se zice „între Cuci“, pentru că se află între „Cuca mare, Cuca Ursului și Cuchițe.“

Cucuiul Miclii

Deasupra de „Barbură“ și la poalele Tîlvei mari este un deal [sau cum îi zicem noi *geal*] ce se numește „Cucuiul Miclii, și ear e singur ca și „Cuca“ între dealuri; dela comună zace spre sud, în izlaz, și e acoperit cu tufe mari de fag.

În acest Cucuiu pre toate coastele sunt urme de ocne. Din vârful lui se vede peste tot otarul nostru și otarele vecine despre sud.

Lovind cu piciorul în acel deal, dealul răsună, ca și când ar fi o pesceră în el.

Tot lângă „Cucuiul Miclii“ mai sunt două dealuri numite: „Cucuiul mic“ și „Cucuiul mare.“

Custură

Dela sat în partea „sud-ostică“, (la ost dela Tîlva mare), este un deal numit „Custură“, carele e proprietatea societății, și e acoperit cu arbori; ear coama e stîncoasă.

Un ofițir din armata comună la maparea teritoriului a botezat acest deal: „Zuckerhut“ (cap de zăhar). Eu însă i-am spus, că de va întreba pre un român de „Zuckerhut,“ fie sigur că nu-i va scîi spune. Convingându-se acesta, că eu am drept, numele românesc „Custură“ l'a însemnat sub „Zuckerhut.“

Custură se zice la noi la un cuțit stricat, cu carele se rad cismele (cioboatele) de imală. Coasta ostică a dealului Custură, până la drumul „Ilișavei mici“, se numește „Bejină.“

Cornul Moater sau și cornul Tîlveii

Cracul vestic al „Tîlvei mari“ (între Tîlva mică și Tîlva mare) se zice „Cornul Moater“ și „Cornul Tîlvii“, pentru că are forma unui corn. Acest teritoriu încă se ține de proprietatea călii ferate.

În cornul Tîlvii mari sau Moater, este o ocnă cu culoare roșie, ce se zice boială și se folosește de a boi sau a vâpsi păreții cu aceasta boială.

Să povestesc, că în partea sudică a acestui Corn și în Tîlva mare, ce se zice: „Fața Oraviței,“ deasupra drumului Oravița-Anina, ar fi o pesceră, în care au fost ascunși nisce haiduci, urmăriți spre a fi prinși. Gătându-li-se bucatele acestor haiduci; ca să nu moară de foame au fost siliți să tragă sorti, ear pre cel ce va cădea soartea, să-l frigă și mănânce ceialalți. Așa au și făcut. Vo-evodul sau harëmbașul lor și-a tăiat din soțul fript o

bucată și băgându-o în gură, îndată a lăpădat-o afară zicînd celorlalți: „Să nu mai cuteze vr'unul a gusta, căci toți ne vom prăpădi, căci carnea de om e otrăvită. Mai bine să murim până într'unul moarte vitejească, decât să ne otrăvim cu carne de frate!“

După aceia eșind afară, au astupat gaura pescerii de acum nu se mai poate afla. În urmă, scăpând de potera ce-i urmăria, harëmbașul a spus soților săi, că pentru aceea li-a zis, că de vor mânca carne de om, vor muri toți, pentru că carnea de om e foarte dulce, și așa s'ar fi mâncat unul pre altul.

Locuitorii nostri din generație în generație caută această pesceră, fiindcă se crede, că în ea sunt comori ascunse, dar se caută fără rezultat¹⁾.

Cotul Teiușului

sau cum zicem noi „Ceișului“.

În „Fața mare“ cătră Ost, este o livadă de trei părți încungiurată cu pădure, ce se zice „Cotul Ceișului.“

La noi afară de cotul mâinei și la unghiul din lăuntru al casei se zice cot.

Aci încă e un cot din pădure, și d'aci numele „cotul Ceișului.“

Pre „Matici“ încă este un cot numit: „cotul Maticiuului.“

Cracul Subii

În pămîntul alodial, lângă gara călii ferate, este un crac (picior) de deal, ce se zice: „Cracul Subii.“

Între acest crac și între dealul „Fruntea perilor“ pre valea Ilișavsi este o strîmtoare, cu un drum săpat în stîncă, ce se zice „Cheea din Cracul Subii.“

În vârful acestui „Crac“ este un loc cu peatră de beică (sau evart) bună pentru uiagă.

Cracul Olărescilor

În „Goroniș“ lângă „Coasta pustinie,“ de cătră otarul Agadiciului, este un crac adecă picior de deal, ce se zice „Cracul Olărescilor.“ În tot chipul, pentru că acest crac formează posesiunea familiei Olariu; și preste tot e acoperit cu păduri de corun.

Dela comună zace spre ost.

Cracul lu Lupeiu

Lângă cracul Olărescilor, peste ogașul Olărescilor spre Ost este Cracul lu Lupei.

La noi se pune cânilor numele Lupeiu (dela lup).

Cracul Corcanului

Peste vale dela acești craci, este un crac numit „Cracul Corcanului“ sau și Cracul Corcanilor (și lângă el, ogașul Corcanului sau și al Corcanilor), ce se întinde dela Nord spre Sud până la drumul Ciudanoviții și în dreptul cracului Subii.

¹⁾ Să povestesc, că unii ar fi aflat această pesceră, în carea intrînd au vîzut un bălaur mare, cu ochii scipitori ca focul, de acărui frică au fugit. Auzînd apoi, că acest bălaur ar fi din ceară cu ochi de diamant, s'au reîntors a recăuta peștera, dar înzădar, că nu o mai pot reafla. Toma Lungu Șutul din Măldau ni spune că: a făcut și semne în arbori lângă acea peșteră, la carea mergînd cu Adam Preda, semnele le-au găsit, dar peștera nu.

O tradițiune (sau poveste) ne spune, că Căpăanii, după ce au spart și devastat Greoniul, au auzit, că la Măidan ar fi un spăiie (domn de pământ) bogat cu numele „Dalea“, au plecat cu putere mare asupra lui, dar nu l-au putut bate, căci avea foarte mulți lucrători la minele sale.

Atunci o parte din ei a plecat pre valea Ilișavei ear alta, pre valea Gladeș, și eșind pre cracul și ogașul Corcanului, la cheea din Cracul Subii, i-au luat din dos și aci s'a încins o luptă, carea s'a terminat cu nimicirea armatei lui Dalea. Despre aceasta vom vorbi mai pre larg la „Mormântul Dalii.“

La noi sunt un fel de paseri răpitoare (un soi de huli), ce se zic Corcani.

Muerile, cari nu voiesc să pomenească în jurămintele și înjurăturile lor pre dracul sau alt necurat zic: „să-l ia Corcanul“ sau „te ia Corcanul.“

Nu știu, de nu vor fi acești soi de huli, din cei ce se zice, că aveau Căpăanii (Tătarii) și sburau să caute unde sunt oamenii ascunși, apoi „croncăniiau“ și „corăniiau“ deasupra lor, până veniau Căpăanii, ca să-i prindă.

Poate că dela acești Corcani, își au acest crac și ogaș numele „Corcanul.“

Cracul cu plopi

Lângă gara călii ferate dela Ilișava spre Sud, este un crac pre carele ne suim în „Tilva lui Stefan“, ce se zice „Cracul cu plopi,“ pre carele cresc mai mult plopi, decât alți arbori; dela sat este spre ost și e averea societății

În acest crac este un tunel, prin carele trece carul de foc.

Cracul Slovanului

Dela „Ilișava mică“ voind a ne sui la „Mărila,“ trebuie să mergem pre cracul Slovanului. Dela comună zace spre Ost. Ajuns în culmea acestui crac lângă „Lup“ sau „Pușcaș“ și drumul Oravița-Anina, este un grop (virtop) numit „Gropul Drincionilor.“

Drincionii au fost nisce haiduci, urmăriți spre a fi prinși; dar ei au prins aci pre administratorul (Waldschäfer) erariului din Oravița și l-au purtat cu ei prin codri până i-s'au rupt hainele și încălțămintele toate, încât au trebuit să-l încalțe în scoarțe de teiu, silindu-l să le scrie rogări de grațiare; apoi l-au purtat dela „Ponor“ și „Tilva Zinii“ peste munți până la Caransebeș. Pre coama (culmea) acestor munți este o cale (poteacă), pre carea se zice, că omul din Anina până în Caransebeș, ar ajunge în 5—6 oare. În acești munți au așteptat spionii Drincionilor răspunsul de amnestie, care l-au și primit, mai mult de mila administratorului; de unde s'au pogorit la Caransebeș, la „Teiuș“, unde Episcopul cu litia li-au eșit înainte, și după ce i-au cuminciat, li s'a cetit decretul de agratiare și a mers fie-care la casa sa.

Drincionii sunt familii din Jitiniu, și se zice, că ei au fost cei mai periculoși haiduci.

Ei au și cântece (doine) jalnice numite a Drincionilor.

Timpul lor din povestiri nu l'am putut apriat constata, dar în tot chipul e mult de atunci, pentru că se zice, că li-au eșit Episcopul înainte. Prin urmare va fi fost, când era episcopia noastră cea veche din Caransebeș, la începutul secl. XVIII.

Pentru ce se numesce acest crac al Slovanului, nu scim.

Clianțul Cerbului

La „Cârhoaiie“ este un borțoniou mare, ce stă aplecat ca și când ar cădea și se numesce: „Cliațul Cerbului.“ Cliațul se zice la noi la o stincă, pre carea omul nu se poate sui.

Dă măcuș

Coasta nordică a „Custurei“ se numesce „Dămăcuș“. Aici sunt meri și peri domestici, bătrâni și groși. Asemenea și de cei sălbatici.

În ambe soinurile sunt mere de earnă sărgate. Printre merii aceștia, este un izvor în peatră cu apă bună, și se scurge în Ogașul Natrii.

În Dămăcuș sunt și poeni cu livezi mari. Acuma le-au plântat societatea cu moleți.

În aceste poeni, satele din jur și-au păscut turmele lor, când erau fugiți de păgâni.

Numele nu-l scim de unde și-l are.

Dealul mare sau cum zicem noi Gealu mare

Așa se numesce teritoriul de mai multe sute de jugere dintre sat (la vest), otarul Oraviței-mont. (la sud), otarul Rachitovei (la vest) și drumul mare, ce merge din sat spre Rachitova, până la Valea Racilor.

Unele părți din acest teritoriu mai au și alte numiri d. e. ogașele cu coastele lor, despre cari vom vorbi la locul lor.

Vecinii nostri Răchitoveni, numesc acest teritoriu: „pământul Turcului“. Noi însă nu; ci numai un drum deasupra de „Obreja“, ce conduce în cetate, scim, că s'a numit „drumul Turcilor.“

Locul e împărțit prin patru ogașe în trei dealuri și e peste tot arătoriu și fertil.

Pre dealul mare în multe locuri se află vițe de vie sălbatică numite „strugurițe jidovesce,“ acărora fructe, când sunt coapte, sunt gustoase. Preste „Dealul mare“ încă trece drumul de fier. Coasta ostică de lângă ogașul Gergonilor a dealului mare, se zice: „Coasta cetății.“ În aceasta coastă deasupra de podul (viaductul) călii ferate, mai nainte cu 40—50 de ani, Georghe Gerga Frențiu voind să restoarne un arbore, a găsit nisce vase de aramă (7), din cari și-a făcut căldări.

Mai la vale de acest loc, în locul numit și „Seliște“ au găsit Iosif Liuba Șchiopu în anul 1864—5 o nicovală de fer, acărei capete erau de un stîngin de lungi.

La „Ceroane“ în otarul Agadiciului, încă s'au găsit mai multe table mari de aramă.

În Măidan se crede, că familia lui Jurgiu Liuba ar fi bogată, fiindcă la un strămoș al său, carele era la lucru în ogașul Liubonilor, ar fi venit o cămilă, pre carea erau încărcăți doi disagi cu taleri și galbini. Acesta

Iuând disații, camilii i-a dat drumul mai departe. Aceasta s'a întâmplat după alungarea Turcilor din cetate.

Să crede, că acea camilă ar fi fost a „beului“ carele era mai mare preste cetate, și căzând în bătălie, cămila a tras la cetate, unde-i locuia și stăpânul.

Dealul Sciubeiului

Dela sat la vest, lângă otarul Rachitovei sub dealul mare și drumul Rachitovei, până la drumul Greovașului și Valea Racilor sau mai bine: locul dintre aceste două drumuri se zice: „Dealul Sciubeiului“ și e peste tot pământ negru arătoriu și fertil.

„Sciubeiu“ se zice la noi la un izvor sau fântânuțe, a cărei apă se sprijinesce într'o butoaică de salcă sau de anin ori alt lemn. În sesiunea parohială de aci se află un astfel de sciubeiu, și poate că pentru aceia se zice acestui teritoriu „Dealul Sciubeiului“ sau și numai „Sciubeiu“.

(Va urma)

Liuba-Iana.

Statutele

fondului diecesei gr. or. române a Caransebeșului pentru pensionarea funcționarilor dela Consistoriu și a profesorilor dela institutul teologic și pedagogic diecesan și pentru ajutorarea văduvelor și a orfanilor lor.

(Continuare)

IV. Datorințele membrilor față de fondul de pensuni.

§ 12. Funcționarii consistoriali și profesorii dela institutul teologic și cel pedagogic diecesan, cari în înțelesul §-lui 3 sunt îndreptățiți și deobligați a participa la acest fond, plătesc la intrarea lor în funcțiune o taxă fundamentală, ear pe timpul cât dînșii se află în funcțiune o taxă anuală, mărimea căror taxe se statorcesc în §-ul următoriu 13.

Taxele membrilor.

§ 13. Membrii de după sălariile ce le beneficiază, se împart în două categorii:

a) la categoria I-a aparțin acei funcționari și profesori, cari ocupă posturi, cu care sunt împreunate dotațiuni anuale sistemizate de peste 800 fl.

Pentru un membru din această categorie se statorcesc ca taxă fundamentală suma de 100 fl., ear ca taxă anuală suma de 24 fl.

b) la categoria a II-a aparțin acei funcționari și profesori, cari ocupă posturi, cu care sunt împreunate dotațiuni anuale sistemizate, ce nu trec peste 800 fl.

Pentru un membru din categoria aceasta se statorcesc ca taxă fundamentală 50 fl., ear ca taxă anuală 12 fl.

§ 14. Taxa fundamentală se solvesce deodată la intrarea în funcțiune, ear taxa anuală se solvesce în rate lunare anticipative.

§ 15. Dacă un funcționar sau profesor, carele conform §-lui 13 aparține la categoria a II-a, după un serviciu de mai mulți ani, fie prin aceea, că i-s'a mărit să-

lariul, fie că prin înaintare, primesce sălariul de peste 800 fl. și astfel ajunge în categoria I-a, în cazul acesta dînșul este deobligat a depune la fondul de pensuni:

a) diferența între taxa fundamentală dintră clasa I-a și a II-a, care face 50 fl.;

b) apoi dînșul mai depune pentru fiecare an de serviciu împlinit diferența între taxa anuală dintră clasa I-a și a II-a, care face la an 12 fl.;

c) în fine el mai depune la fond interesele intereselor după diferențele taxelor.

Consistoriul diecesan însă poate dispensa pe un atare membru dela plățirea diferențelor de taxe, dacă dînșul voiesce ca pensunea să i-se deie după categoria a II-a, în care cas dînșul și de aci în colo solvesce taxele anuale tot după categoria a II-a.

V. Drepturile membrilor față de fondul de pensuni.

§ 16. Funcționarii consistoriali și profesorii dela institutul teologic și cel pedagogic diecesan, cari în înțelesul §-lui 3 au dreptul și datorința de a participa la acest fond, după ce au stat ne'nterupt cel puțin 10 ani în serviciul diecesii și și-au împlinit datorințele lor față de fond prin solvirea regulată a taxelor prescise, dacă din cause de boale trupesci sau sufletesci vor deveni necapabili de a mai putea purta oficiul lor, s'au n'ar mai fi realeși în funcțiunile lor, au dreptul la pensune din acest fond, pe timpul cât dînșii se vor afla în viață.

Dar funcționarii și profesorii, cari totodată sunt și preoți prin aceea, că trec în stare de pensune nu se dispensază dela împlinirea datorințelor prescise prin disciplina preoțască și canoanele sftei noastre biserici.

§ 17. Pensionarea se poate întempla la cererea membrului sau din oficiu.

Cererea privitoare la încuviințarea de pensune are să fie motivată și să pertractează și decide în Consistoriul diecesan în respectivul senat, având Consistoriul la pensionare a ținea sama și de mijloacele de care dispune fondul.

Dar dacă un profesor au împlinit 30 de ani, ear un funcționar consistorial 40 de ani de serviciu, sau și mai înainte, dacă a ajuns etatea de 65 de ani, nu mai este datoriu a-și motiva cererea de pensionare.

§ 18. Mărimea pensunei depinde dela ani de serviciu, cari i-a împlinit un funcționar, sau profesor în serviciul diecesei, fie în calitate definitivă, fie provisorie și se socotesc dela ziua denumirei, până la ziua pensionării.

Pensunea maximală o primesce un membru după ce a împlinit 30 de ani de serviciu așa, că ani ce îi va servi de aci încolo, nu i-se mai socotesc la pensune, dar se absoalvă dela plățirea mai departe a taxelor anuale.

§ 19. Membrii numai în următoarele casuri pot fi lipsiți de pensunile lor:

a) dacă abzie de bunăvoie de oficiul lor;

b) dacă dînșii părăsesc religiunea gr. ort., au o purtare nemorală sau scandaloasă și desconsideră sau deonestează doctrinile și instituțiunile bisericii și prin sentință consistorială sunt lipsiți de pensune;

c) când prin sentință rădicată la vâloare de drept sunt destituiți din postul lor și totodată s'a enunțiat și pierderea dreptului de pensune.

Pensiuile anuale se statorcesc precum urmează:

§ 20. I. Pentru funcționarii consistoriali și profesorii dela institutul teologic și cel pedagogic diecesan, cari au o dotațiune anuală sistemizată mai mare de 800 fl.

și cari prin urmare, conform §-lui 13 aparțin la categoria I-a, se statorcesc pensiunea minimală cu 400 fl. și pensiunea maximală cu 800 fl., deci:

a) după un serviciu de 10 ani 400 fl.

Această pensiune fundamentală apoi tot

la 5 ani mai crește cu 100 fl., deci:

b) după un serviciu de 15 ani 500 fl.

c) după un serviciu de 20 ani 600 fl.

d) după un serviciu de 25 de ani 700 fl.

e) în fine după un serviciu de 30 de ani 800 fl.

Anii, ce-î sêrvesce un funcționarul consistorial sau profesor de aci încolo, nu-se mai numără la pensiune.

II. Pentru funcționarii și profesorii, cari nu primesc un salariu anual mai mare de 800 fl. și cari prin urmare aparțin la a II-a categorie, se statorcesc pensiunea minimală cu 200 fl., iar pensiunea maximală cu 400 fl., deci:

a) după un serviciu de 10 ani 200 fl.

Această pensiune fundamentală apoi tot

la 5 ani mai crește cu câte 50 fl., deci:

a) după un serviciu de 15 ani 250 fl.

b) după un serviciu de 20 de ani 300 fl.

c) după un serviciu de 25 ani 350 fl.

d) în fine după un serviciu de 30 de ani 400 fl.

Anii ce-î sêrvesce un funcționarul consistorial sau un profesor din această categorie de aci încolo, nu se mai numără la pensiune.

§ 21. Diregătorul trecut în pensiune, nu poate ocupa iarăș un oficiu, de după care trage o dotațiune, care dimpreună cu pensiunea s'a dă o sumă mai mare, decât dotațiunea, ce a avut-o dênșul înainte de pensionare, și dacă totuși ar ocupa un atare oficiu, apoi Consistoriul diecesan, pe timpul cât el va ținea ocupat acel oficiu, îi detrage din pensiune suma, cu cât dotațiunea ce o primesc după funcțiunea cea noauă dimpreună cu pensiunea sa e mai mare, decât ce a fost dotațiunea s'a înainte de pensionare.

(Va urma)

Varietăți

Liberul exercițiu al religiunii — și biserica noastră ortodoxă. După cum este cunoscut proiectul de lege despre liberul exercițiu al religiunii s'a primit în casa Magnaților, dară s'a respins din acel proiect capitlul al III-lea, carele tractează despre neconfesionalitate va sê zică casa Magnaților nu a primit neconfesionalitatea, nevoind ca aceasta sê se înarticuleze în lege.

Ținem a mai însemna, că sub decursul pertractării speciale asupra acestui proiect a luat cuvântul și Înalt Prea Sântitul mitropolit Miron Romanul, și anume la §. 6 unde sê enumeră confesiunile și bisericile recepte astfel, că biserica greco-orientală e pusă după bisericile protestante.

Înalt Prea Sântitul Metropolit a cerut, ca și cu ocașiunea pertractării, ce a avut loc în Otomyrie 1894, ca biserica greco-orientală sê se pună în text înaintea bisericilor protestante, deoarece pune mare pond pe susținerea ordinii provêzute în lege.

Durerere însă, că ce i-a succes Înalt Prea Sântiei Sale în luna lui Octombre 1894, nu ia succes acuma, căci cererea respective propunerea sa punându-se la vot, nu s'a primit.

Din acestea rezultă pentru noi o bună învățătură, adecă, sê îmbrătoșăm biserica noastră strămoșească greco-orientală cu o și mai mare căldură, respălându-i astfelu cu dragostea noastră învăpăiată eventualele desconsiderări, de cari sê împărtășesce.

Atentat cu dinamită la Statua lui Hentzi. În 2 Aprilie noaptea la 1 oară după miezul nopței s'a făcut un groaznic atentat cu bombă la statua lui *Hentzi*. Esplosiunea bombei a produs o detunătură atât de puternică încât sê părea provenită ca din cel puțin 10 tunuri. Toate ferestrele edificiilor din apropiere, precum: la palatul arhiducelui Iosif, ministeriul de finanțe, firele telegrafice și etc. au fost sdrobite în bucăți. Statua însă a scăpat teafără și numai de o parte a fost puțin stricată, rămânând numai îngălbinită de fum. Atentatorul este *Adorian Szeles* redactorul foii *Ovasd*, care nu de mult a fost condamnat la 6 luni temniță pentru vătămarea Majestății Sale.

Lumină electrică în Logoj. În Logoj are sê se constitue o societate pe acții cu scop, ca sê introducă și acolo lumina electrică. S'a și ținut deja în privința aceasta o conferință sub presiul dlui *Titu Hațieg*. Capitalul societății va fi 100.000 fl., rezultat din 1000 acțiuni de câte 100 fl. Cel mai scump dintre planurile espuse ale întreprinderii sê urcă la suma de 75.000 fl.

Inaugurarea fundațiunei universitare Carol I. În ziua de 14 Martie v. c., ziua proclamării independenței României, s'a deschis sêrbătorește așezământul cultural, înființat pentru tinerimea universitară română de regele *Carol*. Dimineața a fost serviciu divin pompos la Metropolie, după care a urmat serbarea înaugurării.

Cu această ocașie Regele rostî următoarele cuvinte:

„Am ales, pentru deschiderea Fundațiunei Universitare ziua de 14 Martie, care ne amintesce așezarea Patriei pe temelii neclintite, spre a arêta și mai bine scopul patriotic al acestui așezământ, întemeiat întru folosul junimei universitare, la împlinirea a 25 de ani ai Domniei Mele.

„Astăzi, după mai mult de un pătrariu de veac de jertfe și silințe, Statul român a ajuns a răspândî binefacerile luminei în toate stratele poporului. Datorim aceasta nu numai bărbaților politici, cari au înțeles însemnătatea acestei puternice părghii a ridicării națiunii lor, ci și corpului profesoral, care și-a îndeplinit cu rîvnă și stăruință înalta sa chemare.

„Dorind a lăsa în urma Mea o mărturie vie a sentimentelor, ce Mă însufleșesc cătră Țeară și a arêta totodată necurmatul interes, ce am pentru instrucțiune, am închinat tinerelor generațiuni acest locaș de studiu, cu falnica menire de a contribui la răspândirea și înflorirea sciinței în România.

„Numai prin muncă stăruitoare și sciință se pot pregăti popoarele de luptele, ce le așteaptă pe teremul economic și social. Toate generațiile, cari au sêvêșit fapte mari și folositoare țêrilor lor, au fost crescute în această școală serioasă și s'au oțelit la flacăra iubirei de sciință și de patrie.

„Noi, cari voim a lăsa urmașilor noștri o moștenire neștirbită, caută să avem deapănarea înaintea noastră acest fel sânt al mărire scumpei noastre Români.

„Dintre voi cei tineri, vor eși bărbați cu chieamarea și greaua răspundere, de a fi luminătorii și conducătorii națiunii pe căile necunoscute ale viitorului. Urmați dar sfaturile profesorilor vostri, încunjuțați-i cu respect și încredere, întăriți-vă sufletele cu gândiri curate și simțiri înalte, spre a fi vrednici de misiunea, la care puteți fi chieamați.

„După cum va fi tinerimea noastră de astăzi, așa va fi și România de mâne. Greu, dar, cumpenesc în grijele noastre îndrumarea tinerimei pe calea muncii conștiințioase, a iubirei de adevăr și de Țeară.

„Legenda mănăstirei Argeșului ne arată credința răspândită în poporul român, că pentru trainica întemeiere a unui așezământ, trebuie îngropat în temeliiile lui o ființă vie. Pus'am în temelia acestei case a tinerimei universitare viua mea credință în viitoriul României.

„Facă Cerul, ca veacurile ce vor urma să ne dea dreptate cu prisos, și ca din acest locaș al științei să se răspândească, ca dintr'un focar nestins, caldele raze ale unui patriotism luminat asupra neamului românesc.“

„În acest gând vă încredințez, D-lor membri ai comitetului Fundațiunii și D-le director, grija acestui așezământ. Nu Mă îndoiesc, că sub înțeleapta D-voastre conducere va da roadele dorite de inima Mea.

„Provedința, care a ocrotit Țara noastră cu atâta îndurare, va revêrsa de sigur și asupra acestei Fundațiuni bine-facerile ei, îndeplinind astfel rugile, ce le-am înălțat, împreună cu Înalt Prea Sântia Sa Mitropolitul Primat, cătră Atotputernicul.“

Bibliografie. Au apărut Nr. 8 al revistei literare-beletristice, pentru familie „Rândunica“ cu următorii sumariu: *Ana de Marg. Moldovan. Înzădar de V. R. Buticescu. Judele Zăbun de I. E. Prodan. Să duce iarna de V. B. Munteșcu. George Dandin sau bărbatul înșelat (trad.) de Iosif Șchiopul. Pe un gând de Elena din Ardeal. Rămurele: Impresii de călătorie de Ilie din Urseni. Felurite.* „Rândunica“ apare în Sibiiu, de trei ori pe lună și e redactată de D-l Silvestru Moldovan. Conținutul ei e variat, amuzant și instructiv. Prețul abonamentului e pe an 6 fl., pe 1/2 an 3 fl., pe 1/4 an 1 fl. 70 cr.

Publicațiune

Composoriatul din **Bouțariul de jos** esarendează în 21. April st. n. adevă la Dumineca Tomei o parte din pașunatul privat aflătoriu în munte pre timp de un an, favorabil pentru orice vite. Prețul strigării 500 fl. v. a.

Reflectanții au se depună 10% vadiu și o adevărintă dela Oficiul Comunal despre averea, ce o posed.

În numele Comitetului

Romul Raca,

președinte.

Concurs

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistoriu diecesan ddo 28 Novembre 1894 Nrul 2425 B. se escrie concurs pentru întregirea definitivă a parohiei gr. or. române de clasa III-a din comuna Șoșdea, protopresbiteratul Buziașului, comitatul Timiș, cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Emolumentele sunt:

1. O sesiune parohială.
2. Un plaț intravilan.
3. Stola și birul usuat.

Se observă, că preotul alegând deocamdată pe lângă stola și pe lângă birul parohial va folosi din sesiunea parohială numai jugherile de pământ arătoriu, ear pentru celelalte parcele din sesiunea parohială unde se află pădure, Venerabilul Consistoriu diecesan își rezervă dreptul de dispunere și de folosire pentru depurarea datoriilor bisericesci.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt avisati, ca recursele conform statutului organic bisericesc și a regulamentului pentru parohii, — adresate comitetului parohial, — să le subștearnă Oficiului protopresbiteral al tractului Buziaș în Ghilad, posta ultimă Csákova.

Recurenții sunt poftiti a se presenta — însă numai odată, — în vre-o Duminecă sau sêrbătoare în s. biserică, dar nici de cât în ziua de alegere.

Șoșdea, din ședința comitetului parohial, ținută în 12 Martie 1895.

[25] 1—3.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Aureliu Drăgan*, adm. ppbiteral.

Licitațiune minuendă

Pe baza concludului aprobatoriu al Ven. consistoriu ddo 28 Februarie a. c. Nr. 1150, se escrie concurs de licitațiune minuendă, pentru edificarea de nou a bisericei gr. or. române din **Sarcia-română**, protopresbiteratul B.-Comloș, Cottul Torontal; sub aceste condițiuni:

Prețul esclamării este 6571 fl. 8 cr.

Comuna bisericescă dă numai cărămida arsă trebuincioasă.

Licitanții au a depune înaintea licitațiunii, carea se va ținea în Sarcia-română la 4/16 Aprile la 10 oare a. m. vadiul de 10% din prețul esclamării.

Planul, specificarea, precum și alte condițiuni, se pot vedea la oficiul parohial gr. or. rom. în Sarcia.

Sarcia-română la 16/28 Martie 1895.

[24] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *P. Miulescu* protopresbiter.

Licitațiune minuendă

Pre baza încuviințării Ven. Consistoriu diecesan ddo 15 Septemvrie anul 1894 Nr. 2631 B. să escrie licitațiune minuendă pentru renovarea s. biserici gr. or. rom. din comuna **Iamul-mic**, cu prețul esclamării de 357 fl. 20 cr. v. a.

Licitațiunea minuendă se va ținea Marți după s. Pasci adecă în 4/16 Aprilie a. c. la 11 oare ante meridiene.

Reflectanții sunt poftiți a se presenta în ziua și oara defiptă în comună, având a depune la începerea licitațiunii vadiul de 10% sau în bani gata, sau în hârtii de valoare din prețul esclamării.

Planul și specificațiunea de spese, precum și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Resultatul licitațiunii intră în putere de drept, numai după aprobarea lui din partea Ven. Consistoriu diecesan.

Iamul-mic din ședința comitetului parohial ținută în 9 Octomvrie 1894. 1—3 [26]

Terențiu Bota,
preș.

Dimitrie Cătana,
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Licitațiune minuendă

Pre baza încuviințării Ven. Consistoriu diecesan ddo 18 Maiu anul 1894 Nr. 1382 B. să escrie licitațiune minuendă pentru renovarea și acoperirea s. biserici gr. or. rom. din comuna **Dragșina**, protopresbiteratul Buziaș cu tinichea (pleu) cu prețul esclamării de 1848 fl. 84 cr. v. a.

Licitațiunea minuendă se va ținea Marți după s. pasci în 4/16 April a. c. la 2 oare postmeridiane în s. biserică din loc.

Reflectanții sunt poftiți a se presenta în ziua și oara hotărîtă în comună, având reflectanții a depune la începerea licitațiunii vadiul de 10% în bani din prețul de esclamare.

Planul și specificațiunea de spese se pot vedea ori când la presedintele comitetului parohial.

Resultatul licitațiunii intră în putere de drept numai după aprobarea lui din partea Ven. Consistoriu diecesan.

Dragșina din ședința comitetului parohial ținută în 11 Decemvrie 1894. 3—3 [21]

George Radulescu
pres. com. par.

Valeriu Bălan
not. com. par.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățatoriu la școala confesională gr. or. română din comuna **Brezova**, protopresbiteratul Făgetului, să escrie concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl. v. a. din care sumă sunt a se cumpăra și lemnele necesare pentru încălzirea salei de învățământ, ear comuna bisericască este îndatorată a le aduce în curtea școalei.

2. Pentru scripturistică 6 fl. v. a.

3. Pentru conferință 6 fl. v. a.

4. Cuartir liber cu grădină de 1/4 juger.

5. Dela înmormântări unde va fi poftit 20 cr. ear cu liturgie 40 cr.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc au să-și înainteze recursele cu documentele necesare adresate comitetului parohial din Brezova, oficiului protopresbiteral gr. or. român din Făget.

Recurenții sunt poftiți să se prezente în vre-o Duminică sau sârbătoare în sânta biserică, dar nu în ziua alegerii.

Alesul învățatoriu este îndatorat a purta cantoratul și scripturistica precum și facerea socoților bisericesci și școlare.

Din ședința comitetului parohial ținută în Brezova la 2 Martie 1895.

[22] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Anunț!

Subscrisul am onoare a anunța p. t. public din Caransebeș și jur. că dela

5 Martie 1895 n.

am deșchis în casa **Steinschneider**, în piața principală

o măgăzină internațională de haine
pentru domni și băeți.

Totodată primesc comande pentru haine după măsură din materii fine atât indigene cât și străine.

Pălării și Cilindre dela firma **P. C. Habig.**

Cu stimă

Géza S. Grünberger.

[13] 3—3

